

The background features a repeating pattern of stylized orange letters and shapes. The letters 'A', 'S', and 'T' are prominent, along with various geometric forms like circles, squares, and triangles, all in a vibrant orange color against a white background.

Kuntien ja järjestöjen yhteistyö ja sen lisääminen

STEA, Sosiaali- ja terveystieteiden
avustuskeskus, Heikki Vaisto

Esityksen rakenne

- STEAn organisaatio, avustuspäätökset
- Toimintaympäristö
- Kuntien ja järjestöjen yhteistyö sekä kehittäminen
- Näkökulmia yhteistyöhön

Mikä STEA on?

STEA on sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva itsenäinen valtionapuviranomainen, joka hallinnoi Veikkaus Oy:n pelituotoista sosiaali- ja terveysjärjestöjen yleishyödyllisiin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin kohdistuvia avustuksia.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

STEA:n taustaa

- Raha-automaattiyhdistyksen, entisen Veikkauksen ja Fintoton rahapelitoiminnot yhdistyivät vuoden 2017 alusta uudeksi Veikkaus Oy:ksi. Veikkauksella on yksinoikeus rahapelien järjestämiseen Suomessa.
- Samassa yhteydessä avustuskäytännöt yhtenäistettiin ja RAY:n avustusosasto siirtyi STM:n yhteyteen perustettuun STEAan.
- STEA:n lisäksi Veikkaus Oy:n pelien tuoton jakavat avustuksina opetus- ja kulttuuriministeriö, valtiokonttori ja maa- ja metsätalousministeriö.
- Avustukset jaetaan seuraavasti:
- OKM = urheiluun ja liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen 53 %,
- **STEA = terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen 43 % ja**
- MMM = hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen 4 %.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tavoitealueet

JÄRJESTÖJEN
TOIMINTAEDELLYTYKSET JA
PERUSRAHOITUS

TERVEYS JA
TOIMINTAKYKY

YHTEISÖLLISYYS JA
OSALLISTUMIS-
MAHDOLLISUUDET

ERITYISRYHMIEN
ASUMINEN

KRIISIAUTTAMINEN JA
ARJEN TURVALLISUUS

TYÖELÄMÄOSALLISUUS

Teemarahoitus

YKSINÄISYYS

OMAI- JA LÄHEISTYÖ

HUONO-OSAISUUS

VAPAAEHTOISTOIMINTA

JÄRJESTÖJEN JA
KUNTIEN YHTEISTYÖ

Avustusohjelmat

Organisaatio

- STEAssa työskentelee noin 50 henkilöä. Toimisto sijaitsee Helsingin Kruununhaassa osoitteessa Kirkkokatu 14.
- Tiimejä on 5: toimisto, valvonta, valmistelu, arviointi ja kehittäminen sekä viestintä.
- Ohjausryhmän muodostavat johtaja, arviointi- ja kehittämispäällikkö, valmistelupäällikkö, valvontapäällikkö sekä viestintäpäällikkö.
- STEAn johtajana toimii Kristiina Hannula, arviointi- ja kehittämispäällikkönä Marja Tuomi, valvontapäällikkönä Kristian Seemer.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Neuvottelukunta ja sen arviointi- ja avustusjaosto

STM:n yhteyteen on perustettu neuvottelukunta ja sen arviointi- ja avustusjaosto, jotka valtioneuvosto on asettanut neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvottelukunnassa on yhteensä enintään 14 jäsentä (pj, vpj sekä enintään 12 muuta jäsentä, näillä muilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet)

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan jäsenet, joiden tulee olla terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin toimialaa edustavien järjestöjen ja yhteisöjen ehdottamia henkilöitä.

Lähtökohtaisesti neuvottelukunnassa on edustettuina niin paikallinen, alueellinen kuin valtakunnallinenkin taso.

Tehtävinä:

antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen kohdistuvan avustustoiminnan linjauksista ja strategisista suuntaviivoista sekä kehittää ja arvioida avustuspolitiikkaa ja järjestötoimintaa.

- **Arviointi- ja avustusjaostossa** on pj ja vpj sekä enintään viisi muuta jäsentä ja näillä muilla jäsenillä henkilökohtaiset varajäsenet.
- Valtioneuvosto asettaa jaoston kuultuaan terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin toimialaa edustavia järjestöjä ja yhteisöjä sekä toimialan merkittäviä yhteistyötahoja.
 - Jaoston jäsenet eivät saisi olla esteellisiä, esimerkiksi työsuhteessa tai muussa sidossuhteessa avustuksensaajiin.
- Tehtävinä:
 - antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettävien avustusten jaosta sekä
 - Jaosto olisi tämän tehtävän osalta itsenäinen suhteessa neuvottelukuntaan.
 - tehdä arviointeja avustettavien järjestöjen toiminnasta.

Neuvottelukunta ja arviointi- ja avustusjaosto 16.4.2017-15.4.2021

Neuvottelukunta (varajäsen suluissa)

Tuija Brax, Suomen Sydänliitto (pj), Pekka Räsänen, Kuurojen Palvelusäätiö (vara pj),

Janne Juvakka, Suomen Diabetesliitto (Markku Hyttinen Hengityслиitto),

Lisbeth Hemgård, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (Mikaela Romantschuk-Pietilä, Förbundet Hem och Skola i Finland),

Riitta Särkelä, Ensi- ja turvakotien liitto (Eero Pirttijärvi, Sovatek-säätiö),

Hanna Markkula-Kivisilta, Pelastakaa lapset, (Milla Kalliomaa, MLL)

Sari Tervonen, Epilepsialiitto (Marja Tuomi, Omaishoitajat ja läheiset),

Sonja Raunio, Tunne Rintasi (Teemu Tiensuu, Sininauhaliitto)

Juha Guttorm, Sami Soster (Kiril Häyrinen, SOSTE)

Pia Hytönen, FinFami (Sari Kokko, Näkövammaisten keskusliitto)

Juha Pantzar, Takuusäätiö (Hilkka Halonen, Meriva säätiö)

Pirkko Karjalainen (Veli-Matti Ahtiainen, SPR)

Miia Hänninen, Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt (Marita Uusitalo)

Kaijus Ervasti (Jussi Saramo Solaris -lomat)

Arviointi- ja avustusjaosto

Raimo Vistbacka (pj), Pia Pohja (vara pj)

Tuula Ahlgren, KELA, (Aila-Leena Matthies, Jyväskylän yliopisto)

Jorma Niemelä dosentti (Ellen Vogt, Suomen kuntaliitto)

Ossi Rahkonen, Helsingin yliopisto (Nelli Hankonen, Tampereen yliopisto)

Airi Partanen, THL (Reijo Väärälä, Lapin yliopisto)

Mikko Niemelä, Turun yliopisto (Hannes Manninen kaupunkineuvos)

Avustuspäätös 2018

Avustusta haki 1 152 järjestöä 2 441 hankkeeseen tai toimintoon yhteensä 469 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi 25.1.2018 Veikkauksen voittovaroista avustuksia yhteensä **342 miljoonaa euroa 871 sosiaali- ja terveysalan järjestölle 1 842 eri kohteeseen.**

Sotaveteraanit saavat pelituotosta 85,2 miljoonaa euroa, lisäksi sotilasvammakorvauksiin kohdennetaan 30 miljoonaa euroa.

Ohjelmahaku vuodelle 2019 on päättynyt

- Ohjelmahaku päättyi 3.4. STEA sai 796 avustushakemusta. Avustusta haki 641 yhteisöä. Yhteensä avustuksia haettiin yli 38,5 miljoonaa euroa.
- **Paikka auki** -avustusohjelmaan hakemuksia kertyi noin 330 kappaletta. **Arvokas**-ohjelmaan hakemuksista kohdistui noin 140 ja **Elämänote**-ohjelmaan yli 60 kappaletta. Myös uusi Järjestöjen **pienavustus** kiinnosti hakijoita, hakemuksia vastaanotettiin 245 kappaletta.
- STEAn käsittelee avustushakemukset ja valmistelee niiden perusteella sosiaali- ja terveysministeriölle avustusehdotuksen. Avustusehdotus julkaistaan sen valmistuttua (aikaisintaan viikolla 20) verkkosivulla avustukset.stea.fi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö päättää myönnettävistä avustuksista kesällä 2018.

Avustuksilla vastataan ajankohtaisiin sosiaali- ja terveysongelmiin, joita ovat muun muassa:

Nuorten työttömyys, Ikärakennemuutos

Maahanmuutto, Yksinäisyys

Syrjäytyminen, Eri vammaisryhmiin kuuluvien osallisuus

Päihteiden käyttö ja muut riippuvuudet, Mielen terveysongelmat

Ylipaino, Muistisairaudet

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Kuka avustusta voi hakea?

Säädökset luovat perustan avustusten myöntämiselle.

- Avustusta voidaan myöntää oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille.
 - **Avustuksia ei ole tarkoitettu lakisääteisten julkisten palveluiden eikä liike- tai elinkeinotoiminnan rahoittamiseen.**
 - Avustuksia ei myönnetä järjestöillekään laajamittaiseen rahavälitteiseen, elinkeinotoimintaa lähellä olevaan toimintaan tai lakisääteisten julkisten palveluiden rahoittamiseen.
- Valtionavustuksista annettuun lakiin on koottu avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset, joiden puitteissa STEA tapauskohtaisesti harkitsee avustuksen myöntämistä valmistellessaan avustusehdotusta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

Kannustamme järjestöjä uudistumaan

- Haluamme tukea ja kannustaa sosiaali- ja terveysalan järjestöjä kehittämään aktiivisesti toimintojaan vastaamaan yhteiskunnan jatkuviin muutoksiin ja yksilöiden muuttuviin tarpeisiin.
- Toimimme järjestöjen kehittämiskumppanina.
- Jotta avustuksen myöntämisen yleiset ehdot toteutuvat tulee avustuksen hakijoiden panostaa omalta osaltaan:
 - toimintaympäristön seuraamiseen sekä aktiiviseen muutostarpeiden ja -mahdollisuuksien tunnistamiseen,
 - kohderyhmän osallistamiseen toiminnan sisältöjen suunnitteluun ja kehittämiseen,
 - toiminnan tavoitteellisuuteen ja konkreettisten tavoitteiden asettamiseen hakemuksen kohteena olevalle toiminnalle,
 - arvioivaan ja kehittävään työotteeseen ja
 - **yhteistyöhakuisuuteen sekä muiden kolmannen sektorin toimijoiden, julkisen sektorin että yksityisen sektorin toimijoiden kanssa.**

Taloudellisuus ja muiden rahoituslähteiden hyödyntäminen

- Varojen taloudellinen käyttö ja toiminnan läpinäkyvyys ovat perusedellytyksiä avustusten myöntämiselle.
- **STEA kannustaa avustuksen hakijoita hyödyntämään myös muita kuin julkisia rahoituslähteitä sekä kehittämään omaa varainhankintaansa.**
- Rahoituslähteitä mm: kuntien ja maakuntien avustukset, ESR-ohjelmat, yksityiset säätiöt ja rahastot, kansainväliset rahoitukset, yritys yhteistyö

STE-avustuksia koskevat säädökset

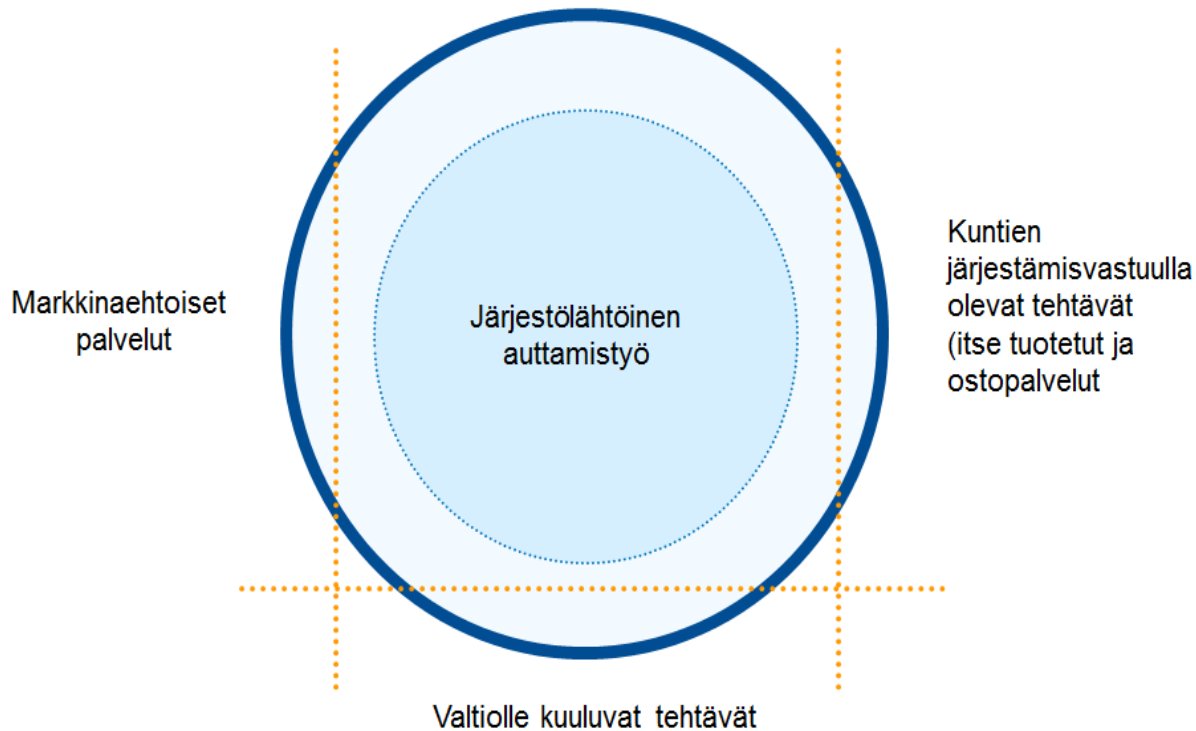

- Arpajaislaki (1047/2001)
- Valtionavustuslaki (688/2001)
- Valtioneuvoston asetus valtionavustuksista yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (1552/2016)
- Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnasta (1555/2016)

Toimintaympäristö

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

- STEA seuraa aktiivisesti toimintaympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia.
- Hyödynnämme seuranta- ja toimintaympäristötiet oja avustusten suuntaamisessa sekä avustetun toiminnan kehittämisessä.
- Arvioidessamme avustushakemuksia kiinnitämme erityistä huomiota toiminnan tarvelähtöisyyteen.

Ostopalveluita vai järjestöavustuksia?

- Ostopalvelukäytäntö on palvelujärjestelmän rahoituksellinen rakenne, joka on samalla myös vedenjakaja kahden erityyppisen järjestötoiminnan välillä
 - järjestöt voivat olla sekä palvelutuottajaroolissa että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan toteuttajia
 - STEA voi rahoittaa vain yleishyödyllistä järjestötyötä
- Kunnat ovat 1990-luvulta lähtien kiristäneet järjestöavustustensa vastikkeellisuutta tai korvanneet niitä ostopalvelurahoituksella
- Kunnat avustavat paikallisyhdistyksiä aiempaa vähemmän, ja myös yhdistysten käytössä olevat kuntien tilat ovat kallistuneet tai niitä ei saada lainkaan käyttöön (Järjestöbarometri 2012)
- Ostopalvelukäytännön kautta kunnat oppivat tuntemaan herkemmin palveluita tuottavia järjestöjä kuin sellaisia, joilla ostopalvelutuotantoa ei ole.

MITÄ TAPAHTUU MAAKUNTAUUDISTUKSEN JÄLKEEN?

Järjestö-kunta -yhteistyöllä pysyviä tuloksia

- Korostamme järjestöjen ja kuntien välisen yhteistyön merkitystä (aiesopimukset, yhteistyösopimukset)
- Yhteistyöllä varmistetaan, että järjestötyö nivoutuu luontevalla tavalla julkisrahoitteiseen palvelujärjestelmään.
- Suunnitelmallinen yhteistyö luo edellytykset kehittämistyön tulosten hyödyntämiselle ja toimivien käytäntöjen juurruttamiselle.

Yhteistyörakenteet

- Alueellisen yhteistoiminnan kehittämisessä on tärkeää huomioida ja arvioida alueella jo **olemassa olevat yhteistyörakenteet**. Olemassa olevia rakenteita voi uudistaa, aina ei tarvitse aloittaa alusta.
Useimmiten kannattaa nähdä hieman enemmän vaivaa ja pyrkiä kokoamaan **yhteen isompaa rakennetta**; joka mahdollistaa yhteistyön jatkuvuuden.
- Yhteistyö ei ole itsetarkoitus, mutta se tehostaa usein tavoitteiden saavuttamista ja käytäntöjen juurtumista.
- Huomaa myös valtakunnan tasolla olevat kehittämisohjelmat
 - Esim. muistiohjelma, ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma, hallituksen kärkihankkeet ym.

Onnistumisia ja ongelmia kunta- järjestö yhteistyössä

- Järjestöt kehittäneet uusia, innovatiivisia ratkaisuja ongelmien hoitamiseen
- Järjestöt ovat kohdanneet palvelujärjestelmän ulkopuolelle jääneitä tai tippuneita
- Järjestöjen toiminta osana kuntien hyvinvoinnin edistämistä
- Yleisen hyvinvoinnin lisääntyminen
- Ongelmien esille tuominen keskusteluun
- Kuntarakenteen muutokset ja uudet kuntarakenteet
- Maakuntaudistus vielä kesken, mikä on kuntien tehtävä jatkossa (onko se terveydenedistäminen ?)
- Hankkeiden ja toiminnan päättyminen STEAn rahoituksen loputtua
- Järjestöjen arvostus ja järjestötoiminnan roolin ymmärtäminen
- Hitaat ja byrokraattiset päätöksentekoprosessit kunnissa

Suomalaisen hyvinvointivaltion uudistumisen haasteita

- kansalaislähtöisen toiminnan suhde julkiseen palvelujärjestelmään ja julkishallinnon velvoitteisiin
- järjestöjen ja kuntien ja maakuntien / SoTe yhteistyö ja kumppanuus (mm. Järjestö 2.0 toiminta)
- kansalaisnäkökulma mukaan hyvinvoinnin kehittämiseen ja edistämiseen
- yhteistyötä edistävät rakenteet ja monitoimijaiset kehittämisverkostot
- kehittämistulosten ja uudenlaisten toimintamallien juurruttaminen osaksi uusia kunta/ maakuntarakennetta
- innovaatiot ja niiden rohkea hyödyntäminen
- Uusi avustusstrategia STEAlle 2019-2021

Kiitos!

www.stea.fi

Heikki Vaisto, avustusvalmistelija

puh 029 5163 722

heikki.vaisto@stm.fi

p. 0295 16001 (Valtioneuvoston vaihde)

stea@stm.fi

STEA, Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki

STEA, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

